

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag

Directie Juridische Zaken
Afdeling Verdragen
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
www.nederlandwereldwijd.nl

Onze referentie
MINBUZA-2023.774940

Bijlage(n)
2
Kopie aan: Griffie I

Datum 5 april 2023
Betreft Lijsten van verdragen in voorbereiding

Geachte Voorzitter,

Ter voldoening aan artikel 1 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen doe ik u hierbij de lijst toekomen van in voorbereiding zijnde verdragen waarover thans wordt onderhandeld, met als peildatum 1 april 2023 (bijlage 2).

Op de lijst vindt u enkele ontwerpverdragen die nieuw zijn in vergelijking met de vorige lijst van 1 januari 2023 (Kamerstukken II 2022/2023, 23530, nr. 138). Van deze ontwerpverdragen is een apart overzicht gemaakt (bijlage 1) met daarbij een weergave van de strekking van deze verdragen.

De ontwerpverdragen die worden aangemerkt als politiek belangrijk zijn voorzien van een sterretje.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

W.B. Hoekstra

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2023 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2023 (Kamerstukken II 2022/2023, 23530, 138) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp/titel verdrag	Land/organisatie	Ref. nr. *	Doel/inhoud/strekking verdrag (samenvatting)
Buitenlandse Zaken	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Kazachstan); wijziging	Benelux	013969	Met het wijzigingsprotocol wordt beoogd de op 2 maart 2015 te Brussel tot stand gekomen Overeenkomst tussen de Regeringen van de Benelux-Staten en de Regering van de Republiek Kazachstan inzake de afschaffing van de visumplicht voor houders van diplomatieke paspoorten (<i>Trb.</i> 2015, 58) aan te vullen, zodat na inwerkingtreding hiervan niet alleen houders van diplomatieke paspoorten, maar ook houders van dienstpaspooten zijn uitgezonderd van de visumplicht.
	Verdrag inzake de regionale workshop over de " <i>Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities</i> ", 16 – 27 oktober 2023 te Delft, Nederland	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	013971	Het conferentieverdrag met de IAEA in de vorm van een briefwisseling heeft betrekking op de organisatie van de regionale IAEA-workshop inzake de " <i>Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities</i> ", te Delft, van 16 tot en met 27 oktober 2023, die mede wordt georganiseerd door de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS). Naar verwachting zullen er naast de medewerkers van de IAEA en de uitgenodigde sprekers zo'n twintig specialisten uit Nederland en andere West-Europese staten aan de workshop deelnemen. Het verdrag zal de gebruikelijke bepalingen inzake onder andere de toegang tot Nederland en de privileges en immuniteiten die aan de medewerkers van de IAEA worden toegekend bevatten.

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2023 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2023 (Kamerstukken II 2022/2023, 23530, 138) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

	Verdrag inzake douanevoorspelling luchtvervoer (Aruba)	Verenigde Staten van Amerika	013977	Deze bilaterale overeenkomst tussen de Verenigde Staten van Amerika en het Koninkrijk (ten behoeve van Aruba) regelt de algemene voorwaarden voor Amerikaanse immigratie-, douane- en landbouwinspecties van Amerikaanse passagiers die worden uitgevoerd op de internationale luchthaven Queen Beatrix International Airport op Aruba.
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Namibië)	Benelux	013973	Met het verdrag wordt beoogd de specifieke verplichtingen over en weer tussen de Benelux-staten enerzijds en Namibië anderzijds te regelen in het kader van visumvrijstelling voor houders van diplomatieke paspoorten of dienstpaspooten. Over het verdrag wordt onderhandeld in samenhang met de onderhandelingen over een verdrag inzake afspraken omtrent terugkeer en overname van personen die onrechtmatig in de Benelux verblijven.
Financiën	Wederzijdse bijstand douanezaken	Ecuador	013970	Het verdrag heeft tot doel te komen tot een versterkte samenwerking tussen de douaneadministraties van het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Ecuador met het oog op een effectief douaneoptreden en een betere bestrijding van internationale fraude.
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Duitsland	013987	Beoogd wordt om met Duitsland een Protocol tot wijziging van het op 12 april 2012 te Berlijn tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen (<i>Trb.</i> 2012, 123) overeen te komen, onder andere met betrekking tot een specifieke bepaling die ziet op de situatie van thuiswerkende grenswerkers.

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2023 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2023 (Kamerstukken II 2022/2023, 23530, 138) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

	Vermijden van dubbele belasting op inkomen	Kenia	013988	Met Kenia is geen verdrag ter voorkoming van dubbele belasting in werking. Kenia en Nederland onderhandelen over een dergelijk verdrag, dat aanwijst welke van de verdragsluitende staten bevoegd is om in overeenstemming met zijn nationale wetgeving belasting te heffen over het inkomen van inwoners van één of van beide staten met daarbij ook maatregelen over onderling overleg, uitwisseling van gegevens en bijstand bij de invordering van belastingschulden.
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Roemenië	013989	Beoogd wordt om een wijzigingsprotocol van het op 5 maart 1998 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Roemenië tot het vermijden van dubbele belasting en het voorkomen van het ontgaan van belasting met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar het vermogen (<i>Trb.</i> 1998, 75) overeen te komen. Hierin zal onder andere een wijziging in de pensioenbepaling om dubbele belasting te voorkomen worden opgenomen. Daarnaast is voor zover mogelijk voorzien in het doen van enkele aanpassingen in lijn met de Nota fiscaal verdragsbeleid 2020.
Justitie en Veiligheid	Terug- en overname Namibië	Benelux	013972	Met het verdrag wordt beoogd de verplichtingen over en weer tussen de Benelux-staten enerzijds en Namibië anderzijds te regelen in het kader van de terugname van eigen onderdanen of de overname van onderdanen van derde landen die niet of niet langer rechtmatig verblijven op het grondgebied van één van de verdragsluitende partijen. Het gaat daarbij onder meer om de procedures en bewijsregels voor het vaststellen van de nationaliteit van betrokkene, het aanvragen van eventueel benodigde vervangende

Overzicht van ontwerp-verdragen per 1 april 2023 die vergeleken met de lijst van 1 januari 2023 (Kamerstukken II 2022/2023, 23530, 138) NIEUW zijn op de lijst;
 *= politiek belangrijk

			reisdocumenten en regels betreffende daadwerkelijke terugkeer.
	Verdrag inzake uitlevering	Marokko	013975 Het mogelijk maken van de uitlevering van voortvluchtige personen tussen Nederland en Marokko.
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	WHO bijeenkomst november 2023	WHO (Wereld Gezondheidsorganisatie)	013985 Het verdrag beoogt de wederzijdse rechten en plichten neer te leggen van Nederland en de Wereldgezondheidsorganisatie tijdens de door de WHO en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in Den Haag te organiseren conferentie inzake de productie van medische middelen van 20 tot en met 22 november 2023. Daartoe bevat het verdrag afspraken inzake de toegang tot Nederland en de verstrekking van visa voor deelnemers aan de conferentie en de privileges en immuniteiten waar zij aanspraak op kunnen maken tijdens de bijeenkomst.

Totaal: 11

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Albanië	012923
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Australië	013836
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Brazilië	013949
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Bulgarije	012021
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Cyprus	012924
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Estland	012702
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Letland	012703
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Luxemburg	012023
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Noorwegen	012704
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	OCCAR (Gezamenlijke Organisatie voor Samenwerking op Defensiemateriaalgebied)	013966
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Oekraïne	013511
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Portugal	012025
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Roemenië	012925
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Slovenië	012990
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Slowakije	012026
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Tsjechië	012028
	Beveiliging van gerubriceerde gegevens	Zweden	012029
	EU verkiezing leden Europees Parlement; verordening	EU (Europese Unie)	013919*
	Raad van Europa (Kader)Verdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat	Raad van Europa	013947*

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
Buitenlandse Zaken	Administratief Akkoord technische assistentie bij het bevorderen van de volksgezondheid in de stedelijke gebieden	Indonesië	013254
	Administratieve douanesamenwerking cumulatie (Curaçao)	Mauritius	013699
	Administratieve douanesamenwerking cumulatie (Curaçao)	Seychellen	013698
	Akkoorden in de vorm van een briefwisseling tussen EU en respectievelijk Australië, Brazilië, Canada, Hong Kong, India en Japan in het kader van artikel XXI van de Algemene Overeenkomst betreffende de handel in diensten (GATS 1994) m.b.t. de wijzigingen van de verplichtingen in de schema's van Bulgarije en Roemenië als gevolg van hun toetreding tot de Europese Unie	EU (Europese Unie)	011791
	Alomvattend verdrag tegen internationaal terrorisme	VN (Verenigde Naties)	010116
	Associatieakkoord EU-Mercosur	EU (Europese Unie)	010868*
	Associatieovereenkomst EU - Andorra, Monaco, San Marino	EU (Europese Unie)	013881
	Bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen (Aruba, Curaçao, Sint Maarten)	Canada	012774
	Bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen; wijziging	Verenigde Arabische Emiraten	013851
	Economische Partnerschapsovereenkomst EU-Partnerstaten van de Oost-Afrikaanse Gemeenschap	EU (Europese Unie)	013225
	Economische Partnerschapsovereenkomst EU-West-Afrikaanse Staten, ECOWAS en WAEMU	EU (Europese Unie)	013108
	Gemoderniseerde associatieovereenkomst EU-Chili	EU (Europese Unie)	013884
	Handelsakkoord EU-Gulf Cooperation Council	EU (Europese Unie)	012530
	Handelsakkoord EU-India	EU (Europese Unie)	012458
	Handelsakkoord EU-Indonesië	EU (Europese Unie)	013616
Handelsakkoord EU-Maleisië	EU (Europese Unie)	012529	
Handelsakkoord EU-Thailand	EU (Europese Unie)	012968	

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Handelsakkoord EU-Tunesië	EU (Europese Unie)	013617
	Internationale rechtspersoonlijkheid van de OVSE	OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa)	011725
	Investeringsakkoord EU-China	EU (Europese Unie)	013030*
	Investeringsakkoord EU-Myanmar	EU (Europese Unie)	013372
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Belize	013410
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Canada	012601
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Colombia	013747
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Denemarken	013273
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Duitsland	013650
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Ecuador	013174
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Finland	013166
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Gambia	013270
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Ghana	013167
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Griekenland	013169
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Guyana	013168
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Haïti	013748
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Italië	013416
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Jamaica	013052
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Jordanië	013054
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Luxemburg	013170

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Nicaragua	013413
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Nigeria	013279
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Noorwegen	013047
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Oman	013414
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Paraguay	013051
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Seychellen	013278
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Sierra Leone	013055
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Singapore	013050
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Spanje	013412
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Tanzania	013275
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Trinidad en Tobago	013171
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Uruguay	013049
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Vietnam	013269
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Zuid-Afrika	013274
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Zweden	013048
	Luchtvaartverdrag (Curaçao)	Zwitserland	013046
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Canada	012605
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Denemarken	013516
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Finland	013092
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Luxemburg	013517
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Noorwegen	013519

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Qatar	013515
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Zweden	013520
	Luchtvaartverdrag (Sint Maarten)	Zwitserland	013094
	Operationeel samenwerkingsprotocol inzake wederzijdse ondersteuning bij lucht- en maritieme drugsbestrijding in de buurt van Saint-Martin en Sint Maarten	Frankrijk	013962
	Overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking EU-Verenigde Mexicaanse Staten; vervanging	EU (Europese Unie)	013358
	Overeenkomst inzake handel in diensten EU-diverse landen (waaronder VS, Canada, Mexico)	EU (Europese Unie)	013029
	Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Brunei	EU (Europese Unie)	012497
	Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Russische Federatie; vervanging	EU (Europese Unie)	012531
	Partnerschapsovereenkomst EU - Organisatie van Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan	EU (Europese Unie)	013770*
	Technische en financiële samenwerking	Armenië	010294
	Tewerkstelling gezinsleden diplomatieke en consulaire missies	Azerbeidzjan	013890
	Tewerkstelling gezinsleden diplomatieke en consulaire missies	Ethiopië	012746
	Tewerkstelling gezinsleden diplomatieke en consulaire missies	Kazachstan	013114
	Uitlevering; uitbreiding van het RvE-verdrag tot een aantal Britse overzeese gebiedsdelen	Verenigd Koninkrijk	009948
	UNESCO bijeenkomst Aruba 2023	UNESCO (VN-Organisatie voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur)	013906
	Verdrag inzake de regionale workshop over de " <i>Physical Protection of Nuclear Material and Nuclear Facilities</i> ", 16 – 27 oktober 2023 te Delft, Nederland	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	013971

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Verdrag inzake de afbakening van de zee grens in het Caribisch gebied (Anguilla-Saba)	Verenigd Koninkrijk	009932
	Verdrag inzake de grensafbakening tussen het Koninkrijk der Nederlanden (Sint Maarten) en de Franse Republiek (Saint-Martin)	Frankrijk	013951
	Verdrag inzake de maritieme afbakening	Saint Kitts en Nevis	013025
	Verdrag inzake de toetreding van de Europese Unie tot het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden	Raad van Europa	013031*
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Aruba)	Belize	012381
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Aruba)	India	012805
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Aruba)	Oekraïne	012448
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Aruba)	Portugal	012449
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Aruba)	Zuid-Korea	013038
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Curaçao)	Duitsland	012330
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Belize	012586
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Costa Rica	012822
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Oekraïne	012587
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Portugal	012585
	Verdrag inzake de uitwisseling van informatie betreffende belastingen (Sint Maarten)	Tsjechië	013084
	Verdrag inzake douanevoorinspectie luchtvervoer (Sint Maarten)	Verenigde Staten van Amerika	013739
	Verdrag inzake douanevoorinspectie luchtvervoer (Aruba)	Verenigde Staten van Amerika	013977

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Verdrag inzake het gebruik van Reina Beatrix vliegveld, ter uitvoering van het verdrag met VS over drugsbestrijding (FOL) (Aruba)	Verenigde Staten van Amerika	013622
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Cuba	013317
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Jamaica	012176
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Qatar	013301
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	San Marino	013565
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Seychellen	013056
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Curaçao)	Verenigde Arabische Emiraten	013360
	Vermijden dubbele belasting m.b.t. inkomen (Sint Maarten)	Jamaica	012600
	Versterkte Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Azerbeidzjan	EU (Europese Unie)	013734
	Versterkte Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Kirgistan	EU (Europese Unie)	013619
	Versterkte Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst EU-Oezbekistan	EU (Europese Unie)	013618
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Angola)	Benelux	013853
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Belize)	Benelux	013952
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Kazachstan); wijziging	Benelux	013969
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Kirgistan)	Benelux	013222
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Koeweit)	Benelux	013104
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Mongolië)	Benelux	013188
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Namibië)	Benelux	013973
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Oman)	Benelux	012546
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Qatar)	Benelux	013190

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Visumafschaffing houders van diplomatieke paspoorten (Tadzjikistan)	Benelux	013138
	VN behoud en duurzaam gebruik van mariene biologische diversiteit van gebieden buiten de nationale rechtsmacht	VN (Verenigde Naties)	013686
	Vrijhandelsakkoord EU-Filipijnen	EU (Europese Unie)	013911
	Waarborgen vreedzaam gebruik van nucleair materiaal (Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Caribisch Nederland); Aanvullend Protocol	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	011825
	Waarborgen vreedzaam gebruik van nucleair materiaal (Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Caribisch Nederland); wijziging Protocol I (SQP+)	IAEA (Internationaal Agentschap voor Atoomenergie)	011824
	Wederzijdse bijstand douanezaken	Ecuador	013970
	Wederzijdse bijstand douanezaken (Curaçao)	Qatar	013376
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba	Suriname	013309
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Indonesië	012883
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Litouwen	012906
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Oekraïne	012900
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Zuid-Korea	012882
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Oezbekistan	012921
	Wederzijdse bijstand douanezaken; uitbreiding BES, Aruba, Curaçao, Sint Maarten	Japan	012902
	Wijziging van het Administratief Akkoord inzake het project “ <i>Char Development and Settlement Project – Bridging (Additional Financing)</i> ”	Bangladesh	013936
	Zetelverdrag "United Nations Office for Project Services" Sint Maarten	VN (Verenigde Naties)	013708
	Zetelverdrag restmechanisme voor het Sierra Leone Tribunaal	Sierra Leone Tribunaal	013061
Defensie	Raamverdrag defensiesamenwerking	Frankrijk	013704

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Raamverdrag defensiesamenwerking Frankrijk; uitvoeringsverdrag operationeel	Frankrijk	013797
	Status militair personeel (meerjarig)	Ghana	013308
	Status militair personeel (meerjarig)	Ivoorkust	013861
	Status militair personeel (meerjarig)	Jordanië	011888
	Status militair personeel (meerjarig)	Kenia	011867
	Status militair personeel (meerjarig)	Togo	013937
	Status militair personeel (meerjarig)	Tsjaad	013849
	Status militair personeel (meerjarig)	Uganda	013125
Economische Zaken en Klimaat	Verdrag betreffende de exploitatie van grensoverschrijdende aardgasvelden in de Noordzee	Duitsland	013920*
	Verdrag inzake de bescherming van toeristen en de rechten en plichten van toerismedienvverleners	WOT (Wereldorganisatie voor Toerisme)	013375
	Verdrag inzake intellectuele eigendom en genetische hulpbronnen	WIPO (Wereldorganisatie voor Intellectuele Eigendom)	013941
	Verdrag inzake modellenrecht	WIPO (Wereldorganisatie voor Intellectuele Eigendom)	013059
Financiën	Douanesamenwerking	India	013571
	Douanesamenwerking	Venezuela	011080
	OESO herziening belasting multinationals	OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling)	013875*
	Samenwerking EU-Liechtenstein ter bestrijding van fraude en andere illegale activiteiten die hun financiële belangen schaden en de informatie-uitwisseling inzake belasting te verzekeren	EU (Europese Unie)	011865
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen	Andorra	012992

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen	België	012538
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen	Iran	010703
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen	Kenia	013988
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen	Mozambique	013137
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen	Rwanda	013905
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen en vermogen	Kirgistan	010306
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; vervanging	Marokko	012956
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; vervanging	Portugal	013763
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; vervanging	Spanje	012720
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; vervanging	Thailand	013113
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Bangladesh	012949
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Brazilië	010699
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Duitsland	013987
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	India	012853
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Moldavië	012955
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Roemenië	013989
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Sri Lanka	012959
	Vermijden van dubbele belasting op inkomen; wijziging	Uganda	012952
Infrastructuur en Waterstaat	Euro-mediterrane luchtvaartovereenkomst EU-Tunesië	EU (Europese Unie)	013701
	Europese Overeenkomst nopens de arbeidsvoorwaarden voor de bemanningen van motorrijtuigen in het internationale vervoer over de weg (AETR); wijziging	VN-ECE (Economische Commissie voor Europa)	012544

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	GALILEO satellietnavigatiesysteem; samenwerking met India	EU (Europese Unie)	010833
	GALILEO satellietnavigatiesysteem; samenwerking met Oekraïne - aanvullend protocol toetreding Bulgarije, Kroatië, Roemenië	EU (Europese Unie)	013771
	Geautomatiseerde uitwisseling van gegevens uit kentekenregisters t.b.v. de handhaving van de verkeerswetgeving	Frankrijk	012344
	Internationaal vervoer over de weg Montenegro	Montenegro	011551
	Internationaal vervoer over de weg Servië	Servië	010081
	Luchtvaartverdrag	Congo, Democratische Republiek	013066
	Luchtvaartverdrag	El Salvador	013723
	Luchtvaartverdrag	Haïti	013655
	Luchtvaartverdrag	Kenia	013653
	Luchtvaartverdrag	Mozambique	013073
	Luchtvaartverdrag	Namibië	013378
	Luchtvaartverdrag	Pakistan	013135
	Luchtvaartverdrag	Senegal	013652
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Ecuador	013149
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Egypte	013085
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Irak	012575
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Jemen	013002
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Paraguay	013000
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Seychellen	013004

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Luchtvaartverdrag; vervanging	Sierra Leone	013001
	Luchtvaartverdrag; wijziging	Hongkong, Speciale Administratieve Regio	010550
	Luchtvaartverdrag; wijziging	Saudi-Arabië	011996
	Multilateraal verdrag inzake het geregelde vervoer van passagiers per touringcar en bus	VN-ECE (Economische Commissie voor Europa)	012543
	Overeenkomst EU-Azerbeidzjan betreffende een gemeenschappelijke luchtvaartruimte	EU (Europese Unie)	013721
	Overeenkomst inzake luchtvervoer EU-Oman	EU (Europese Unie)	013720
	Uitoefening luchtverkeersleiding en gebruik vliegvelden in grensgebied Duitsland (Niederrhein); wijziging	Duitsland	012965
Justitie en Veiligheid	Bescherming van de rechten van omroeporganisaties	WIPO (Wereldorganisatie voor Intellectuele Eigendom)	010606
	BNL politiesamenwerking; uitvoering art. 13	Benelux	013916
	BNL politiesamenwerking; uitvoering art. 15	Benelux	013917
	BNL politiesamenwerking; uitvoering art. 16	Benelux	013918
	BNL politiesamenwerking; uitvoering art. 25	Benelux	013943
	Multilateraal Verdrag inzake Rechtshulp en Uitlevering voor Internationale Misdrijven (MVRUIM)		013717*
	Terug- en overname Angola	Benelux	013855
	Terug- en overname Azerbeidzjan; uitvoeringsprotocol	Benelux	010542
	Terug- en overname Belize	Benelux	013953
	Terug- en overname Cuba	Benelux	013705
	Terug- en overname Kirgistan	Benelux	013161

Bijlage 2**Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk**

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Terug- en overname Koeweit	Benelux	013080
	Terug- en overname Mongolië	Benelux	013156
	Terug- en overname Namibië	Benelux	013972
	Terug- en overname Oman	Benelux	013904
	Terug- en overname Qatar	Benelux	013907
	Terug- en overname Sri Lanka; uitvoeringsprotocol	Benelux	013391
	Terug- en overname Tadzjikistan	Benelux	013162
	Terug- en overname Turkije; uitvoeringsprotocol	Benelux	013256
	Uitlevering en rechtshulp Suriname; tweede protocol	Suriname	013923
	Verdrag inzake de veiligheid van de burgerluchtvaart voor douanevoorinspectie-operaties op Amsterdam Airport Schiphol	Verenigde Staten van Amerika	013626
	Verdrag inzake douanevoorinspectie luchtvervoer	Verenigde Staten van Amerika	013221
	Verdrag inzake grensoverschrijdend optreden van speciale interventie-eenheden	Duitsland	013537
	Verdrag inzake uitlevering	Colombia	012003
	Verdrag inzake uitlevering	Marokko	013975
	VN cybercrime	VN (Verenigde Naties)	013891
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	Overeenkomst inzake Nederlands-Vlaams Instituut te Cairo	Egypte	013312
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	BNL bestrijding sociale fraude	Benelux	013874
	Sociale zekerheid; vervanging	Argentinië	013588
	Sociale zekerheid; vervanging	Canada	010975

Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
	Sociale zekerheid; vervanging	Filipijnen	013630
	Sociale zekerheid; vervanging	Servië	010598
	Sociale zekerheid; wijziging	Australië	012826
	Sociale zekerheid; wijziging	Belize	013623
	Sociale zekerheid; wijziging	Hongkong, Speciale Administratieve Regio	013647
	Sociale zekerheid; wijziging	Indonesië	012596
	Sociale zekerheid; wijziging	Japan	013620
	Sociale zekerheid; wijziging	Jordanië	013644
	Sociale zekerheid; wijziging	Nieuw-Zeeland	012760
	Sociale zekerheid; wijziging	Panama	013645
	Sociale zekerheid; wijziging	Paraguay	013646
	Sociale zekerheid; wijziging	Suriname	012718
	Sociale zekerheid; wijziging	Thailand	013642
	Sociale zekerheid; wijziging	Tunesië	011179
	Sociale zekerheid; wijziging	Turkije	012595
	Sociale zekerheid; wijziging	Verenigd Koninkrijk	013852
	Sociale zekerheid; wijziging	Verenigde Staten van Amerika	010976
	Sociale zekerheid; wijziging	Zuid-Afrika	012846
	Sociale zekerheid; wijziging	Zuid-Korea	012815
	Sociale zekerheid; wijziging	Egypte	013649

Bijlage 2**Overzicht van ontwerp-verdragen (verdragen in voorbereiding) Peildatum 01-04-2023; *= politiek belangrijk**

Ministerie	Onderwerp verdrag	Land/organisatie	Ref. nr.*
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	WHO Internationaal Pandemie-instrument	WHO (Wereld Gezondheidsorganisatie)	013926*
	WHO bijeenkomst november 2023	WHO (Wereld Gezondheidsorganisatie)	013985

Totaal: 263

TER BESLISSING

Datum
4 april 2023

Onze Referentie
Min-BuZa.2023.15199-13

Opgesteld door

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M	Bescherming persoonlijke levenssfeer
R,	Bescherming persoonlijke levenssfeer
	Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bijlage(n)
3

nota

Parlementair overzicht verdragen waarover onderhandeld wordt - peildatum 1 april 2023

Aanleiding

Ingevolge artikel 1 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen dient ieder kwartaal een overzicht van in onderhandeling zijnde verdragen te worden aangeboden aan de Staten-Generaal en de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met aanbieding aan het parlement van de kwartaaloverzichten van verdragen waarover onderhandeld wordt. De aanbiedingsbrieven, ter begeleiding van de lijsten 1 en 2, gaan u hierbij ter tekening toe.

Kernpunten

- Ieder kwartaal ontvangt het parlement van u, op grond van artikel 1 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, overzichten van verdragen waarover onderhandelingen lopen.
- Hierbij treft u aan een overzicht van de verdragen in onderhandeling die nieuw op de lijst (peildatum 1 april 2023) staan vergeleken met de vorige lijst (peildatum 1 januari 2023) (lijst 1). Lijst 1 bevat een overzicht van de nieuwe verdragen in voorbereiding, aangevuld met de informatie over de strekking ervan.
- Daarnaast treft u aan een overzicht van alle verdragen waarover onderhandeld wordt, inclusief de nieuwe verdragen (lijst 2) (peildatum 1 april 2023).

Toelichting

- De ontwerpverdragen zijn gegroepeerd per departement, per onderwerp en per land of organisatie. Ook hebben de verdragen een vast referentienummer. Het totale aantal verdragen is vermeld aan het einde van de lijst.
- In lijst 2 zijn tien ontwerpverdragen met een sterretje aangemerkt als "politiek belangrijk". Bij politiek belangrijke verdragen wordt het parlement zo volledig mogelijk geïnformeerd over het verloop van de onderhandelingen, rekening houdend met de noodzakelijke vertrouwelijkheid bij de andere verdragspartners. Bij deze nota is een overzicht met achtergrondinformatie bij deze verdragen gevoegd.

- De politiek belangrijke verdragen zijn:
 1. EU verkiezing leden Europees Parlement; verordening (Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties);
 2. Raad van Europa (Kader)Verdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat (Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties);
 3. EU - Mercosur Associatieakkoord (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking);
 4. EU - China Investeringsakkoord (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking);
 5. Partnerschapsovereenkomst EU-Staten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (post-Cotonou) (Minister van Buitenlandse Zaken/Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking);
 6. Toetreding EU tot EVRM (Minister van Buitenlandse Zaken);
 7. Exploitatie van grensoverschrijdende aardgasvelden in de Noordzee (Minister van Economische Zaken en Klimaat);
 8. OESO herziening belasting multinationals (Minister van Financiën);
 9. Multilateraal Verdrag inzake Rechtshulp en Uitlevering voor Internationale Misdrijven (MVRUIM) (Minister van Justitie en Veiligheid); en
 10. WHO Internationaal Pandemie-instrument (Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).
- De "wijziging van het Verdrag inzake het Energiehandvest " wordt niet meer vermeld in de lijst van ontwerpverdragen en het overzicht met achtergrondinformatie vanwege het voornemen om het Verdrag inzake het Energiehandvest op te zeggen (Kamerstukken 2022-2023, 21 501-33, nr. 977).

Datum
4 april 2023
Onze Referentie
Min-BuZa.2023.15199-13

Bijlagen:

- Aanbiedingsbrieven ter ondertekening (5x);
- Lijst 1 - nieuwe ontwerpverdragen stavaza 1 april 2023 met strekking ervan;
- Lijst 2 - alle ontwerpverdragen stavaza 1 april 2023;
- Overzicht met achtergrondinformatie over politiek belangrijke verdragen.

Achtergrondinformatie bij politiek belangrijke ontwerpverdragen

Peildatum 1 april 2023

INLEIDING

Dit overzicht bevat ontwerpverdragen die op de parlementaire ontwerplijsten als politiek belangrijk zijn gemarkeerd. Dit zijn verdragen waarin vanuit het parlement interesse bestaat en waarover reeds met het parlement is gecorrespondeerd.

POLITIEK BELANGRIJKE VERDRAGEN OP PARLEMENTAIRE ONTWERPLIJSTEN

1. EU-verkiezing leden Europees Parlement (hierna: EP); verordening (BZK)

- De Akte betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het EP door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen uit 1976 is reeds meerdere keren gewijzigd. Aanleiding voor de huidige onderhandelingen in de Raad van de EU (hierna: Raad) over een herziening van de Akte vormt een voorstel van het EP van 3 mei 2022, met als doel de democratische dimensie van de verkiezing van zijn leden te versterken en hierbij de betrokkenheid van de kiezers te vergroten.
- Uiteindelijk dient de Raad het voorstel vast te stellen met eenparigheid van stemmen en goedkeuring van het EP te krijgen, waarna voor inwerkingtreding ook de goedkeuring door alle EU-lidstaten overeenkomstig hun eigen nationale procedures nodig is.
- In juni 2022 zijn in Raadsverband de gesprekken gestart over de Kiesakte. Nederland heeft bij de onderhandelingen steeds geïntervenieerd conform het kabinetsstandpunt van 17 juni 2022 en de uitkomst van het debat met de Tweede Kamer (hierna: TK) op 21 juni 2022.
- Het is op dit moment onduidelijk wanneer een definitief besluit over dit initiatiefvoorstel van het EP verwacht kan worden binnen de Raad. Het is onwaarschijnlijk dat er overeenstemming zal worden bereikt voorafgaand aan de EP-verkiezingen van 2024.

2. Raad van Europa (hierna: RvE) (Kader)Verdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat (BZK)

- Dit (Kader)Verdrag stelt fundamentele principes en regels vast die ervoor moeten zorgen dat het ontwerp, de ontwikkeling en toepassing van kunstmatige intelligentie systemen (hierna: AI-systemen) in overeenstemming zijn met mensenrechten, democratie en de rechtsstaat. Het toepassingsgebied omvat zowel publieke als private aanbieders en gebruikers van AI-systemen. Het voorstel is om bepalingen op te nemen over bepaalde fundamentele beginselen, waaronder procedurele waarborgen en rechten die van toepassing zouden zijn op alle AI-systemen, ongeacht hun risiconiveau.
- De onderhandelingen over het verdrag vinden plaats binnen het Comité voor Kunstmatige Intelligentie (CAI) van de RvE.
- In januari 2023 is door de voorzitter en het secretariaat van het CAI een concepttekst van het verdrag opgesteld die de basis vormt voor de verdere onderhandelingen met de lidstaten van de RvE en *observer states* (zoals Canada, de Verenigde Staten en Japan).
- Gezien de overlap tussen dit verdrag en de EU-regels op het gebied van AI, zijn de EU-lidstaten het in november 2022 eens geworden over een mandaat dat de Europese Commissie (hierna: EC) een exclusief onderhandelingsmandaat geeft voor onderwerpen die binnen de exclusieve EU-bevoegdheden vallen. De Europese Unie is namelijk exclusief bevoegd om een internationale overeenkomst te sluiten wanneer die sluiting gemeenschappelijke Unie-regels kan aantasten of de strekking daarvan

kan wijzigen. Afstemming vindt voorafgaand aan CAI-bijeenkomsten plaats in de Telecom raads werkgroepen in Brussel en tijdens de CAI-bijeenkomsten via coördinatiesessies in Straatsburg. De tot nu toe geplande CAI-bijeenkomsten zullen in 2023 plaatsvinden van 19 t/m 21 april, 31 mei t/m 2 juni en 13 t/m 15 september.

3. Associatieakkoord EU – Mercosur (BZ/BHOS)

- Op 28 juni 2019 heeft de EU met de vier Mercosur-landen Argentinië, Brazilië, Paraguay en Uruguay (hierna: Mercosur) op onderhandelaarsniveau overeenstemming bereikt over een handelsakkoord, dat het grootste onderdeel moet gaan vormen van een breder associatieakkoord.
- In 2021 heeft de EC EU-lidstaten om inbreng verzocht met betrekking tot mogelijke aanvullende afspraken met de Mercosur-landen over handel en duurzame ontwikkeling, die de belangrijkste zorgen van de EU over duurzaamheid (met name ontbossing) moeten adresseren. In oktober 2021 heeft Nederland gehoor gegeven aan dit verzoek van de EC. De Nederlandse inbreng is met de TK gedeeld.
- In de ogen van de Europese dienst voor extern optreden (EDEO) biedt de verkiezingswinst van president Lula in Brazilië een mogelijkheid om een impuls te geven aan de strategische relatie tussen Brazilië en de EU, inclusief het EU-Mercosur akkoord. Naar verwachting zal de nieuwe Braziliaanse regering prioriteit geven aan het akkoord, gezien het grote belang dat Lula hecht aan Latijns-Amerikaanse integratie.
- De EC heeft begin 2023 lidstaten geïnformeerd over de status van het werk aan een aanvullend instrument met duurzaamheidsafspraken. In aanloop naar de EU-CELAC Top (*Community of Latin American and Caribbean States*) op 17 en 18 juli 2023 zal de EC de komende maanden over het aanvullende instrument onderhandelen met de Mercosur-landen. Besluitvorming in de Raad over het pakket van een onderhandelaarsakkoord en een additioneel instrument kan dan mogelijk in 2024 plaatsvinden.
- Wageningen Universiteit heeft de potentiële effecten van het Mercosur-akkoord op de Nederlandse economie - in het bijzonder op boerenhuishoudens - kwantitatief in kaart gebracht. Op 14 januari 2021 is het eindrapport naar de TK gestuurd. De conclusie is dat Nederland in bescheiden mate zal profiteren van het akkoord, inclusief de Nederlandse landbouw, al zijn er ook landbouwsectoren die licht nadelige gevolgen zullen ondervinden van het akkoord.
- De vaste commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (hierna: BHOS) van de TK heeft op 9 maart 2023 een rondetafelgesprek over EU-Mercosur gevoerd met deelname van vertegenwoordigers van de industrie, kennisinstellingen, het maatschappelijk middenveld, de EC (DG Handel) en de Nederlandse ambassadeur in Brazilië.
- Begin maart 2023 heeft de TK twee moties aangenomen, die beiden door de PvdD zijn ingediend: een waarin de regering gevraagd wordt aan te geven dat NL het EU-Mercosur verdrag zal blokkeren als landbouw is opgenomen, en een tweede waarin de regering gevraagd wordt zich tegen splitsing van het EU-Mercosur akkoord uit te spreken en hiertoe brede steun van andere EU-Lidstaten te zoeken. De minister van BHOS heeft in reactie op deze moties aangegeven zich binnen het kabinet te zullen beraden en binnen enkele weken per brief aan de TK op de moties terug te komen.

4. EU – China investeringsakkoord (BZ/BHOS)

- De *EU-China Comprehensive Agreement on Investment* (hierna: het investeringsakkoord) heeft als doel de Chinese markt beter toegankelijk te maken voor Europese investeerders, bijvoorbeeld door middel van het bewerkstelligen van toegang tot meer sectoren en een gelijk spelveld.
- Het principeakkoord dat op 30 december 2020 is gepresenteerd is onverwacht geaccordeerd door China, met een inspanningsverplichting om openstaande

conventies van de *International Labour Organization* - onder meer tegen dwangarbeid - te ratificeren. Dit akkoord zit formeel nog in de fase van juridische opschoning en vertaling.

- Op 22 maart 2021 heeft de EU gerichte sancties aangekondigd tegen Chinese individuen en entiteiten die betrokken zijn bij de mensenrechtenschendingen in Xinjiang. China heeft hierop gereageerd door sancties op te leggen met betrekking tot Europese politici (lees: Europarlementariërs en nationale volksvertegenwoordigers), Europese instanties, en academici.
- Op 20 mei 2021 heeft het EP voor een motie gestemd waarin het uitsloot het investeringsakkoord voor inhoudelijke behandeling te agenderen zolang de sancties tegen Europese politici standhouden. Het EP heeft daarbij vermeld dat de mensenrechtensituatie in overweging zal worden genomen bij het behandelen van het investeringsakkoord, ook nadat de sancties opgeheven worden. Hiermee ligt het proces feitelijk stil.
- Formeel is de volgende fase van besluitvorming goedkeuring door de Raad en het EP. Er zal geen sprake zijn van ratificatie door de lidstaten, omdat het waarschijnlijk een *EU-only* verdrag wordt. Het investeringsakkoord bevat namelijk geen bepalingen over investeringsbescherming (in tegenstelling tot bijvoorbeeld CETA), omdat de Chinese en Europese posities hierover te ver uiteen lagen. Daarom zullen de lidstaten - onder wie Nederland - hun bestaande bilaterale investeringsbescherming behouden onder de huidige tekst van het investeringsakkoord. Verder heeft Nederland officieel nog geen positie ingenomen, omdat er nog geen definitieve tekst van het investeringsakkoord beschikbaar is.

5. Partnerschapsovereenkomst EU-Organisatie van Staten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan (post-Cotonou) (BZ/BHOS)

- De Cotonou-overeenkomst uit 2000 vormt de basis van het partnerschap tussen de EU, landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (hierna: ACP-landen). Het partnerschap is gericht op armoedebestrijding, het ondersteunen van duurzame economische, culturele en sociale ontwikkeling van partnerlanden en het mogelijk maken van de progressieve integratie van hun economie in de wereldeconomie. De overeenkomst zou eind februari 2020 aflopen, maar is inmiddels al vier keer verlengd (laatstelijk tot eind juni 2023).
- In september 2018 zijn de onderhandelingen met de ACP-landen gestart voor een 'post-Cotonou verdrag'. Op 3 december 2020 hebben de hoofdonderhandelaars van de EU en ACP een voorlopig politiek akkoord bereikt. Op 15 april 2021 is de tekst door de onderhandelaars geparafeerd.
- De (concept)-partnerschapsovereenkomst bestaat uit een juridisch bindend overkoepelend verdrag (*Foundation*), waarin zowel gedeelde waarden en principes worden vastgelegd als een gemeenschappelijke basis voor de relatie met de drie regio's (lees: Afrika, Caraïben en Stille Oceaan), als drie juridisch bindende regionale protocollen. Het onderhandelingsresultaat van dit verdrag is voldoende in lijn met het EU-onderhandelingsmandaat en de Nederlandse inzet.
- Op verzoek van de Raad wordt de overeenkomst een 'gemengd verdrag' (lees: zowel de ACP-landen als de EU als de EU-lidstaten worden partij). Dit is ook bij het huidige verdrag het geval. Bovendien dient het verdrag door twee derde van de ACP-landen, de EU en EU-lidstaten te worden geratificeerd om in werking te kunnen treden. Na de ondertekening zal het verdrag waarschijnlijk voor het deel waarvoor de EU exclusief bevoegd is voorlopig worden toegepast tussen de EU en ACP-landen, in afwachting van de ratificatie.
- Het is nog onduidelijk wanneer ondertekening van het verdrag zal plaatsvinden. Momenteel lijkt het te ontbreken aan de vereiste unanimititeit in de Raad om in te stemmen met het Raadsbesluit ter ondertekening en voorlopige toepassing van het verdrag, omdat één lidstaat niet akkoord kan gaan. Daarom is het concept-Raadsbesluit nog niet in het Comité van Permanente Vertegenwoordigers besproken. Zonder EU-consensus vervalt op 30 juni 2023 de Cotonou-

partnerschapsovereenkomst. Bij de informele RBZ-OS van 8-9 maart 2023 werd een pleidooi voor snelle ondertekening van Post-Cotonou breed gesteund en heeft de Hoge Vertegenwoordiger geconcludeerd dat de kwestie op niveau van de Europese Raad moet worden besproken.

6. Verdrag inzake de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) (BZ)

- Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: EU-Hof) heeft in 2014 geoordeeld dat de Ontwerptoetredingsovereenkomst die in 2013 was uitonderhandeld met de RvE op een aantal punten onverenigbaar was met het EU-recht.
- Sinds 2020 worden heronderhandelingen met de RvE gevoerd om tegemoet te komen aan het advies van het EU-Hof.
- Tijdens de laatste onderhandelingsronde die plaatsvond van 14-17 maart jl. is een voorlopig akkoord op onderhandelaarsniveau bereikt, mede doordat de EU heeft aangegeven in te zetten op het intern oplossen van bezwaar van het EU-Hof ten aanzien van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB), het laatste openstaande bezwaar.
- Het is noodzakelijk dat de EU een oplossing voor dit bezwaar vindt om tot een finaal akkoord te komen en toetreding van de EU tot het EVRM te realiseren.
- In de EU wordt daarom verder gewerkt aan een oplossing hiervoor. NL steunt – net als de grote meerderheid van lidstaten – een interpretatieve verklaring over het GBVB als mogelijke oplossing. Vaststelling van de verklaring vereist echter consensus. Op dit moment is er geen consensus voor deze oplossing, noch voor een andere oplossing voor het GBVB-bezwaar.
- Zo snel mogelijke toetreding van de EU tot het EVRM wordt binnen de Raad (en ook door de andere EU-stellingen) breed gedragen.

7. Verdrag betreffende de exploitatie van grensoverschrijdende aardgasvelden in de Noordzee (EZK)

- Dit betreft een verdrag met Duitsland over samenwerking op het gebied van exploratie en exploitatie van koolwaterstoffen (aardgas) ten aanzien van projecten in de territoriale zee tussen 3 en 12 zeemijlen. Dat betreft in eerste instantie het N05-A-veld, maar er zijn ook andere, aangrenzende gasvelden die grensoverschrijdend zijn. Het gasveld N05-A ligt aan beide zijden van de lijn die overeengekomen is in het op 24 oktober 2014 op de Eems gesloten Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende het gebruik en beheer van de territoriale zee van 3 tot 12 zeemijlen (*Trb.* 2014, 182). Inmiddels hebben er diverse onderhandelingsrondes plaatsgevonden. Het verdrag is noodzakelijk, omdat er tussen Nederland en Duitsland verschil van inzicht bestaat over de toepassing van al bestaande verdragen tussen beide landen die regelingen bevatten voor de winning van delfstoffen op het continentaal plat. Dit verschil van inzicht houdt verband met het ontbreken van overeenstemming tussen Nederland en Duitsland over de zijwaartse afbakening van de territoriale zee van beide landen.
- Het verdrag heeft als primair doel een regeling te treffen voor de gezamenlijke exploitatie van grensoverschrijdende aardgasvelden en de verdeling van de daaruit voortvloeiende hoeveelheden gewonnen aardgas, kosten en opbrengsten.
- Verder worden er in het verdrag aanvullende afspraken gemaakt over samenwerking tussen Nederlandse en Duitse toezichthouders overeenkomstig verdragen betreffende informatievoorziening en grensoverschrijdende milieueffecten. Deze verdragen zijn: het op 25 juni 1998 in Aarhus gesloten Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden (*Trb.* 1998, 289 en *Trb.* 2001, 73) en het op 25 februari

1991 in Espoo gesloten Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband (*Trb.* 1991, 104 en *Trb.* 1991, 174).

- Het uitgangspunt blijft dat ten westen van de voornoemde lijn uitsluitend het recht van Nederland van toepassing zal zijn, en ten oosten van de lijn uitsluitend het recht van Duitsland.

8. Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (hierna: OESO) herziening belasting multinationals (FIN)

- Op initiatief van de OESO hebben 138 landen van het *Inclusive Framework* (hierna: IF) zich gecommitteerd aan een herziening van de belastingheffing van (zeer winstgevende) multinationals. Deze herziening bestaat uit twee pijlers.
- Pijler 1 wijzigt de verdeling van heffingsrechten tussen landen wat betreft de belastingheffing over de winst van de circa honderd grootste en meest winstgevende multinationals, waaronder grote digitale bedrijven, door meer heffingsrechten toe te delen aan de 'marktlanden'. De afspraken van deze pijler worden uitgewerkt in een *Multilateral Convention* (hierna: MLC), waarin onder meer wordt geregeld dat deze afspraken voorgaan op de bestaande verdeling van heffingsrechten in belastingverdragen. Het tijdpad voor deze MLC is herzien en de ondertekening is nu beoogd voor halverwege 2023.
- Pijler 2 bevat afspraken over een wereldwijd minimumniveau van belastingheffing bij multinationals. Deze afspraken betreffen hoofdzakelijk aanpassingen in nationaal belastingrecht, en niet zozeer aanpassing van verdragen. Hiervoor is binnen de EU al een richtlijn aangenomen.¹ Er wordt een *Multilateral Instrument* (hierna: MLI) voorbereid voor een onderdeel van pijler 2, om ervoor te zorgen dat betalingen die worden gedaan vanuit ontwikkelingslanden voldoende kunnen worden belast zonder dat belastingverdragen hieraan in de weg staan. Vooralsnog is het onduidelijk of het noodzakelijk is dat alle IF-landen (en Nederland) dit MLI ondertekenen, of alleen de landen die de ontvangers van deze betalingen onvoldoende belasten.
- De TK heeft interesse getoond in dit IF-project en wordt om die reden door de staatssecretaris Fiscaliteit & Belastingdienst nauw geïnformeerd over de onderhandelingen en voortgang met betrekking tot beide pijlers. De TK heeft hierover op 8 november 2022 nog een brief ontvangen.

9. Multilateraal Verdrag inzake rechtshulp en uitlevering voor internationale misdrijven (hierna: MVRUIM) (J&V)

- MVRUIM heeft als doel de nationale opsporing en vervolging van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid, oorlogsmisdrijven en andere internationale misdrijven te verbeteren, door de (internationaal juridische) samenwerking tussen staten te vergemakkelijken. Bestaande verdragen bieden in dat opzicht een verouderd en onvolledig kader voor samenwerking, waardoor politie en het OM niet altijd adequaat kunnen opsporen en vervolgen. Het OM is dan ook groot voorstander van nauwe betrokkenheid bij MVRUIM.
- Nederland is sinds 2011 de drijvende kracht achter de totstandkoming van MVRUIM. Inmiddels deelt Nederland deze voortrekkersrol met vijf andere landen, zijnde: Argentinië, België, Mongolië, Senegal en Slovenië. 77 landen hebben hun steun uitgesproken voor MVRUIM en mogen hierdoor actief deelnemen aan de consultaties en (voorbereidende) conferenties.
- De voorbereidende besprekingen zijn afgerond en de conceptverdragstekst is gedeeld met alle steunende staten. Het concept zal de basis vormen voor onderhandelingen tijdens de diplomatieke conferentie van 15-26 mei 2023 in Ljubljana, Slovenië. Niet-

¹ RICHTLIJN (EU) 2022/2523 VAN DE RAAD van 14 december 2022 tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing voor groepen van multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen in de Unie.

steunende landen zullen te zijner tijd als waarnemer mogen deelnemen aan deze conferentie.

- De uitnodigingen voor de diplomatieke conferentie in Ljubljana zijn verzonden door Slovenië. Niet-steunende landen en NGO's zullen als waarnemer mogen deelnemen aan deze conferentie. Het doel is om tijdens de diplomatieke conferentie consensus te bereiken over de definitieve verdragstekst waarna ratificatie door staten mogelijk is.

10. WHO Internationaal Pandemie-instrument (VWS)

- Op 1 december 2021 hebben de leden van de *World Health Organization* (hierna: WHO) gezamenlijk overeenstemming bereikt over het starten van onderhandelingen over de totstandkoming van een internationaal instrument met betrekking tot pandemische preventie, paraatheid en respons. Hiertoe is een *Intergovernmental Negotiation Body* (INB) opgericht waar alle WHO-lidstaten in vertegenwoordigd zijn.
- Onderwerpen die in het pandemie-instrument opgenomen zouden kunnen worden, zijn onder meer een *One Health*-aanpak, eerlijke toegang tot medicijnen, vaccins en medische hulpmiddelen, het delen van data en materialen over genoomreeksen alsook versterking van de mondiale capaciteiten en financiering voor pandemische preventie, paraatheid en respons.
- Eind juli 2022 zijn de eerste contouren van het pandemie-instrument in kaart gebracht. Verder zijn de WHO-lidstaten overeengekomen dat ze zullen werken aan het sluiten van een internationale overeenkomst met relevante verplichtingen en aanbevelingen.
- In januari 2023 is een concepttekst van het instrument gepresenteerd met daarin de verzamelde inbreng van alle WHO-lidstaten. In februari 2023 zijn de onderhandelingen van start gegaan. In opeenvolgende sessies zal de concepttekst van het instrument worden besproken. Dit zal gebeuren met inbreng van de regionale WHO-comités, aangevuld met informele, gerichte consultaties van experts en openbare hoorzittingen, waar ook maatschappelijke organisaties aan deel kunnen nemen. Het streven is om het instrument in mei 2024 aan te laten nemen door de *World Health Assembly*.